

خلاصه سیاستی

فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

سلامت روان در دوران کرونا و بعد از آن

بهمن ۱۳۹۹

مقدمه و هدف

این خلاصه سیاستی در راستای بند ۳ سیاست های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری، با توجه به همه گیری کوید ۱۹ ارائه شده است. پاندمی کوید ۱۹، جامعه و آحاد آن را تحت تأثیر قرار داده است. ترس؛ نگرانی؛ استرس؛ که واکنش های معمول در تهدیدها یا بحران های واقعی هستند، و عوارض و نیز عواقبی نظیر مشکلات عاطفی؛ اختلال در مراقبت ها و خدمات سلامت روان؛ تعطیلی یا کاهش فعالیت مراکز فرهنگی، آموزشی و مراسم مذهبی و معنوی، کاهش دید و بازدیدها و ابراز عواطف در خانواده ها، کاهش تفریحات و ورزش های عمومی، اختلال جدی در اقتصاد و معیشت اقشار کم درآمد؛ محدودیت های اجتماعی به منظور فاصله گذاری فیزیکی و سایر اقدامات اجتناب ناپذیر بهداشتی- درمانی و تبعات معنوی، اجتماعی و اقتصادی آنها، سلامت روان جامعه را بطور جدی تحت تأثیر قرار داده است. وجود و یا سابقه اختلال روانپزشکی، برای درگیری و ابتلای به کوید ۱۹، عامل خطر قابل توجهی است، از طرفی ابتلای به کوید ۱۹، احتمال ابتلا و درگیری به اختلالات روانپزشکی را در آینده بالا می برد. جهان پساکرونا، با احتمال بالاتری از اختلال رفتاری و روانی، آسیب های اجتماعی از قبیل فقر، خشونت، اعتیاد، خودکشی و نظایر آنها مواجه است. در جامعه اسلامی ایران، اتخاذ راهبردهای مدیرانه مبتنی بر ارزش های دینی و معنوی اسلامی و شواهد علمی، برای تأمین، حفظ و ارتقای سلامت روان آحاد جامعه، از وظایف اولویت دار مشترک نظام سلامت، مسئولان و مردم می باشد.

هدف از این خلاصه سیاستی، تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت روان جامعه با ترویج سبک زندگی سالم اسلامی - ایرانی؛ تحکیم بنیان خانواده؛ رفع عوامل تنش آفرین در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی؛ ترویج آموزش های اخلاقی و معنوی اسلامی و ارتقاء شاخص های سلامت روانی است.

راهبردها و اقدامات

۱. محوریت تعالیم و آموزش های دینی، قرآنی و راوی، در جمیع فعالیت های سلامت روان، بویژه در امر آموزش رسمی و منابع درسی
۲. تلاش ملی و همه جانبه برای ایجاد فضای اجتماعی مشحون از امید، نشاط، خوش بینی، افزایش مشارکت اجتماعی و اعتماد عمومی، همراه با تاب آوری و خود کارآمدی، مورد انتظار و مورد نیاز افراد، خانواده ها و جامعه.
۳. تعمیق، تعمیم و گسترش شبکه بهداشتی درمانی کشور در آموزش ها، پژوهش ها، مراقبت ها و خدمات بهداشت روان،
۴. بهره گیری از ظرفیت عظیم بسیج مردمی، مساجد و مراکز فرهنگی، نیروهای نظامی و انتظامی، رسانه های عمومی، و سازمان های مردم نهاد و داوطلبان از همه اقشار و صنوف.
۵. توسعه و تعمیم مراقبت ها و خدمات بهداشت روان (مشاوره- روان شناختی و روانپزشکی)، از طریق شبکه بهداشتی درمانی و نظام ارجاع، با استفاده از ظرفیت کامل مراکز درمان سرپایی و بستری، و با پوشش کامل بیمه ای.

۶. شفافیت در اطلاع رسانی عمومی،
۷. تأمین نیازهای پایه و اضطراری سلامت روان عموم مردم، اولویت اقبال آسیب پذیر و توجه ویژه به کودکان، نوجوانان، و مجموعه آموزش و پرورش،
۸. ارائه حمایت های اجتماعی ویژه و فوری به آسیب دیدگان، و حمایت ضروری از مراکز ارائه مراقبت ها و خدمات و نیز برنامه ها و مراکز آموزشی و پژوهشی سلامت روان
۹. تقویت پژوهش های ضروری حوزه سلامت روان، خاصه پیمایش ملی غربالگری سلامت روان گروه های آسیب پذیر، سوگوار، و ، بهبود یافته
۱۰. نظارت مستمر و رصد کلان سلامت روان جامعه در تداوم همه گیری و بعد از آن.
۱۱. هشدارهای ضروری به مردم، اتخاذ راهبرد بازدارنده از عوارض و عواقب، جلوگیری از بزرگنمایی مشکلات داخلی و موفقیت های سایر کشورها، پیشگیری از اقدامات تنش آفرین روانی اجتماعی نظیر ایجاد فضای یاس و نومیدی و اظهارات غیر مسئولانه
۱۲. توجه بیشتر به جنبه های عاطفی و روانی با اقداماتی نظیر مراسم مجازی برای فوت شدگان
۱۳. گرمی داشت و تقدیر کادر سلامت حاضر در صحنه ها و نیز فقیدان و شهیدان مدافع سلامت،
۱۴. تقویت کمیته بررسی مسایل روانی- اجتماعی ناشی از کرونا و تأکید بر تقویت جنبه های روانی- عاطفی و جبران آسیب های ناشی از کرونا
۱۵. فعال سازی خط ۴۰۳۰ و سایر ظرفیت های اطلاع رسانی عمومی، برای راهنمایی و پاسخگویی به سئوالات مردم توسط پزشکان، روانپزشکان و روانشناسان آموزش دیده، استفاده از ظرفیت های شبکه شاد برای آموزش خانواده ها و نظایر آنها
۱۶. آمادگی نظام سلامت، برای پیشگیری و مقابله با اختلالات رفتاری و روانی، و نیز آسیب های اجتماعی، با افزایش فعالیت ها و تقویت حمایت های مرتبط با سلامت روان، سلامت اجتماعی و سلامت معنوی.
۱۷. مقابله با انگ از اختلال روانپزشکی در زمان کرونا و نیز پساکرونا، مشاوره و مداخله روانپزشکی برای بیماران سرپایی و بستری کوید واجد علامت روان شناختی، ارزیابی مستمر و حمایت کادر سلامت، شناسایی، پیشگیری و مداخله در مورد فرسودگی شغلی، از سایر ضروریات حوزه سلامت روان است.